

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Ποιότητα ζωής

Σύνοψη διαμεσολάβησης

Πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη για την ολοκλήρωση της διαδικασίας καθορισμού των δικτύων κοινοχρήστων χώρων.

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Ιωάννης Π. Σαγιάς
Ειδική επιστήμονας: Αιμιλία Λιάσκα

Ιανουάριος 2017

Ο Συνήγορος του Πολίτη, με αφορμή σειρά αναφορών που σχετίζονται με το χαρακτηρισμό οδών και την αλυσιστελή έκβαση των υποθέσεων, κατέγραψε τα κυριότερα ζητήματα που έχουν εντοπιστεί αναφορικά με:

1. ζητήματα νομιμότητας οικοδομικών αδειών που σχετίζονται με την έλλειψη δικτύου κοινοχρήστων χώρων εντός ορίων οικισμού χωρίς ρυμοτομικό σχέδιο
2. κατάληψη τμημάτων κοινοχρήστων χώρων

και απέστειλε σχετικό έγγραφο προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας.

Η Αρχή επεσήμανε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 39 του ΝΟΚ (ν. 4067/2012), «*κοινόχρηστοι χώροι είναι οι κοινής χρήσης ελεύθεροι χώροι, που καθορίζονται από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο ή έχουν τεθεί σε κοινή χρήση με οποιοδήποτε νόμιμο τρόπο*». Κατά τη νομολογία (ΕφΑθ 281/2009, ΣτΕ 3622/2004), οι δημοτικές ή κοινοτικές οδοί αποκτούν την ιδιότητα του κοινόχρηστου πράγματος με συγκεκριμένη διαδικασία.

Με βάση τη συνταγματική επιταγή για ολοκληρωμένο πολεοδομικό σχεδιασμό, ο καθορισμός των κοινοχρήστων χώρων σε κάθε οικιστική περιοχή αποτελεί αντικείμενο της οικείας πολεοδομικής μελέτης, που πρέπει να καταρτίζεται κατ'εκτίμηση των αναγκών της περιοχής, δυνάμει πολεοδομικών κριτηρίων και σταθερότυπων. Δεν δύναται, λοιπόν, ο σχεδιασμός των οικοδομήσιμων και κοινοχρήστων χώρων να ρυμουλκείται από πραγματικές καταστάσεις, οι οποίες δημιουργούνται με πρωτοβουλία ιδιωτών προς εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων.

Ο Συνήγορος διευκρίνισε ότι με την εφαρμογή των διατάξεων του ΠΔ της 24.4-3.5.1985 δημιουργήθηκε μια στρεβλή κατάσταση αναφορικά με το ζήτημα αυτό, καλλιεργώντας ανασφάλεια δικαίου και αναιρώντας την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη προς τη διοίκηση.

Το 2011, λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η πολιτεία –στην προσπάθειά της να διορθώσει τη στρέβλωση αυτή– υιοθέτησε τη διάταξη του άρθρου 35 του Ν. 3937/11 (ΦΕΚ 60 Α/31-3-2011): Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις, σύμφωνα με την οποία ο νομοθέτης αναθέτει στη διοίκηση τη δυνατότητα να προωθήσει τη δημιουργία δικτύου κοινοχρήστων χώρων με στόχο την επίλυση παρόμοιων ζητημάτων (καταργώντας τις παρ. 2,3,4 του άρθρου 6 του ΠΔ 24.4-3.5.1985 (ΦΕΚ 181/Δ). Στη συνέχεια, το Υπουργείο εξέδωσε την Εγκύκλιο 12 /31168/21.6.2012 «*Οδηγίες και διευκρινίσεις για την κύρωση δικτύου κοινοχρήστων χώρων οικισμών*». Έκτοτε, το θέμα δεν έχει προχωρήσει ουσιαστικά κλονίζοντας την αρχή της ασφάλειας δικαίου.

Με την παρέμβασή του, ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από το αρμόδιο Υπουργείο την άμεση προώθηση ενεργειών σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες των ΟΤΑ, ώστε να εξεταστεί η δυνατότητα επεξεργασίας νομοθετικής ρύθμισης που να ορίζει ως υποχρέωση των Δήμων να καθορίσουν άμεσα τα δίκτυα κοινοχρήστων χώρων τους –σε πρώτη φάση στους ήδη οριοθετημένους οικισμούς– δίνοντας ουσιαστική λύση στη νομοθετική αυτή δυσλειτουργία, η οποία αποτελεί σημαντικό παράγοντα κακοδιοίκησης.

Η Αρχή υπογράμμισε ότι η ρύθμιση αυτή θα ελαφρύνει σημαντικά το βάρος που έχει επωμιστεί η δικαιοσύνη, αλλά και η διοικητική λειτουργία των Δήμων από σειρά δυσεπίλυτων υποθέσεων.

Παρά τις επισημάνσεις του Συνηγόρου, το ζήτημα δεν έχει ολοκληρωθεί και έχει επανέλθει με νέα αναφορά εντός του 2016.

Πληροφορίες: ☎2131306 767, ✉press@synigoros.gr